

РЕШЕНИЕ

№ 39270

гр. София, 25.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 7 състав, в
публично заседание на 03.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Маруся Йорданова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **5877** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/ във вр. чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.
Образувано е по жалба на И. П. А. чрез ад в. Я. Д.-САК със съдебен адрес: [населено място] 1000, площад „П.“ №3, ет.2. офис 10, сграда на СБА, срещу Решение № 1040-21-265/30.04.2025г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) – С. град, с което е потвърдено Разпореждане № 35814 от 10.10.2024 г. на длъжностно лице по чл. 60. ат. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, с което не е приета за трудова злополука по чл. 55, ал. 1 от КСО претърпяното от И. П. А. на 17.07.2024г. здравословно увреждане.
Иска се отмяна на оспореното решение, поради допуснати нарушения на процесуалните правила и на материалния закон. Посочва се, че са налице предпоставките по чл. 55 ал. 1 от КСО. В съдебното производство жалбоподателят се представява от процесуален представител и изцяло поддържа жалбата на посочените основания. Претендира се присъждане на разноските по делото. Ответникът - директор на ТП на НОИ София - град, чрез процесуален представител юрк. Б. изцяло оспорва жалбата и изразява искане същата да бъде оставена без уважение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.
Заинтересованата страна – „ЕЛИТКОМ 95“ ЕАД, чрез изпълнителния директор Х. Ж. изразява становище за неоснователност на жалбата и законосъобразност на оспореното решение.
Административен съд София град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:
На 09.09.2024г. на основание чл. 57, ал. 2 от КСО е декларирана в ТП на НОИ - С. град с

декларация вх. № 930, за която е открито Досие № 35814. Според декларацията злополуката е станала с И. П. А., на длъжност „охранителен работник“ в „Елитком 95“ ЕАД. На 17.07.2024 г., жалбоподателят е била на работа и според неговите писмени обяснения, приложени към преписката, с оглед вменените му задължения към 19.00 часа излиза на обход и установява, че кучетата на собственика на обекта са отвързани. Работникът на собственика на обекта Н. напуснал и нямало кой да разхожда кучетата и по тази причина били пуснати свободно извън клетките. Жалбоподателят, виждайки кучетата, се опитал да погали женската, като в същия момент бил захапан от мъжкото куче – каракачанка. При захапването бил откъснат половината палец на жалбоподателя. Последният прогонил кучето с пръчка, след което като видял кръвта по ръката си се обадил на тел112.

На основание чл. 58, ал. 1 от КСО е извършено разследване на злополуката от представители на ТП на НОИ С. град, като след обсъждане на събраните доказателства - обяснения от И. П. А., Д. П. П. оператор-сигурност в ОДЦ към „Елитком 95“ ЕАД и Н. И. Д. - ръководител направление „Физическа охрана“ към „Елитком 95“ ЕАД; трудов договор № 97 от 11/10/2018г., длъжностната характеристика за длъжността „охранителен работник“, начален инструктаж по безопасност и здраве при работа на 09.10.2018г. и е издадена служебна бележка №2062/09.10.2018г. за проведен начален инструктаж и последен периодичен инструктаж на работното място на 29.09.2023г., Болничен лист № Е. от 22.07.2024 г. от УМБАЛСМ Н.И. Пирогов ЕАД, с диагноза „Травматична ампутация на палеца на ръката(пълна)(частична)“ с причина 04 Злополука- трудова по чл.55, ал.1 и Епикриза И.З. № 31533 / 2024 изд. от УМБАЛСМ Н.И. Пирогов ЕАД, с диагноза „S68.00 „Травматична ампутация на палеца на ръката(пълна)(частична), резултатите от проверката са обективирани в Протокол № 1036-21-3312/02.08.2024г. на ТП на НОИ С. град, в който е посочено, от извършения преглед на представените от пострадалото лице и осигурителя документи, членовете на комисията са обективно възпрепятствани да установят по безспорен начин твърдението на пострадалия за станалата с него злополука на 07.07.2024г. на охранявания от него обект в [населено място].

С Разпореждане № 35814/10.10.2024 г. на длъжностно лице по чл. 60, ал. 1 от КСО злополуката не е приета за трудова по чл. 55, ал. 1 от КСО, с мотив, че служителя И. А. според писмените си обяснения самоволно с влязъл във физически контакт с кучетата на охранявания от него обект. Според органа по чл.60, ал.1 КСО, предвид събраните документи и сведения, информацията показва за настъпило увреждане, травматична ампутация на палеца на ръката (пълна)(частична), установено от БЛ № Е. /22.07.24г., но поради множеството различия между описаното от декларатора, липсва на свидетели на инцидента, събраните сведения и документи, не може да се потвърди наличието на функционална зависимост между настъпилото увреждане и извършваната от лицето работа, като по смисъла на разпоредбата увреждането трябва да е претърпяно "през време и във връзка с извършваната работа": "по повод на работата"; или при "всяка работа, извършвана в интерес на предприятието".

Разпореждането е обжалвано пред Директора на ТП на НОИ-С. – град с жалба вх.№ 1012-21-98 от 28.01.2025г., като с решение № 1040-21-265/3.04.2025г. директорът на ТП на НОИ С.-град е потвърдил разпореждането, получено на 19.05.2025г. от адв. Д..

С жалба вх.№ 1012-21-620/03.06.2025г. И. А. е оспорил решение № 1040-21-265/3.04.2025г. директорът на ТП на НОИ С.-град пред АССГ.

Като доказателства по делото са приети административната преписка и всички представени от страните документи в хода на съдебното производство.

В хода на делото е разпитан в качеството му на свидетел и Н. А. А..

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е допустима - подадена е в срока по чл. 149, ал. 1 АПК, предвид датата на връчване на обжалваното решение, срещу акт, който подлежи на съдебен контрол съгласно чл. 118, ал. 1 КСО и от надлежна страна, по смисъла на чл. 147, ал. 1 АПК, като е спазено изискването за оспорване по административен ред.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК, приложим на основание чл. 118, ал. 2 КСО, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 - дали актът е издаден от компетентен орган, дали са спазени материалноправните и административнопроизводствените правила, дали актът е издаден при спазване на установената в закона форма и дали същият е съобразен с целта на закона.

Предмет на съдебен контрол в настоящото производство е решение № 1040-21-265/3.04.2025г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане № 35814/10.10.2024г., с което длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО не е приело за трудова злополука по чл. 55, ал. 1 от КСО претърпяното от И. П. А. здравословно увреждане.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „г“ КСО - директорът на съответното ТП на НОИ е компетентен да се произнесе по жалбата срещу разпореждане за признаване или непризнаване на злополуката за трудова.

Злополука е всяко внезапно увреждане на здравето, което може да бъде травматично (причинено от външно, обикновено физическо въздействие върху тялото и организма) или нетравматично (болест - § 1, т. 36 ДР на ЗЗ). Съществените белези на злополуката е, че тя представлява внезапно - непредвидено и спонтанно - увреждане на здравето, което е резултат (последица) на външно или вътрешно (болестно) въздействие върху човешкото тяло или организъм.

Трудовата злополука като осигурен социален риск е легално определена в чл. 55, ал. 1 от КСО и представлява всяко внезапно увреждане на здравето, станало през време и във връзка или по повод на извършваната работа, както и при всяка работа, извършена в интерес на предприятието, когато е причинило неработоспособност, трайно намалена работоспособност или смърт. За да бъде приета злополуката за трудова е необходимо едновременно наличие на няколко предпоставки - внезапно увреждане на здравето - внезапно, външно неочаквано и непредвидимо еднократно и пряко въздействие върху човешкия организъм, което накърнява телесната цялост и нарушава нормалното функциониране на органите на човешкото тяло, злополуката да е станала с осигурено лице, функционална зависимост между изпълнението на трудовите функции и внезапното увреждане на здравето - това е връзката на увреждането с обичайните обстоятелства и условия, при които протича изпълнението на трудовата функция по трудовото правоотношение с работодателя, неблагоприятен резултат от увреждането - неработоспособност или смърт и причинна връзка - неблагоприятният резултат (неработоспособността, респективно смъртта) да бъде пряко следствие от внезапното увреждане на здравето, а не на други обстоятелства, както и при нетравматични увреждания внезапното увреждане на здравето да е настъпило в резултат от извършваната работа.

Видно от съдържанието на изброените елементи на фактическия състав на разпоредбата, законодателят е установил само обективни обстоятелства, които длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО е задължено да изследва, без да е предвидено изясняване на субективното отношение на пострадалото лице.

"Временната неработоспособност" е състояние, при което осигуреното лице не може или е

възпрепятствано да работи поради: остро, подостро или обострено хронично общо заболяване; злополука; професионална болест; лечение в чужбина; санаторно-курортно лечение; належащ медицински преглед или изследване; карантина; отстраняване от работа по предписание на здравните органи; гледане на болен или на карантиниран член от семейството; належащо придружаване на болен член от семейството за медицински преглед; изследване или лечение в същото или в друго населено място, в страната или в чужбина, бременност и раждане; гледане на здраво дете, до 12-годишна възраст, върнато от детско заведение или училище, поради карантина на заведението или на училището, или на отделна група или клас в него, или поради карантина на детето - арг. § 1, т. 34 от ДР на ЗЗ, чл. 6, ал. 1 от НМЕ.

От съвкупната преценка на събраните по делото доказателства, в това число и от изслушаните свидетелски показания може да се направи обоснован извод, че в случая са налице всички предпоставки, визирани в чл. 55, ал. 1 от КСО, вкл. и функционална връзка между изпълнението на трудовите функции и внезапното увреждане на здравето, довело до временната неработоспособност.

В процесния случай е безспорно, че е налице увреждане на здравето, видно и от представената по делото медицинска документация.

В конкретния случай спорът между страните по делото е по отношение на наличието на функционална връзка между увреждането и изпълняваната работа, като белег на трудовата злополука. Като професионален риск трудовата злополука винаги се характеризира с това, че увреждането на здравето е във връзка с изпълнението на работа по трудово, респ. служебно правоотношение. Тази връзка има функционален характер – увреждането следва да е настъпило при изпълнение на работата.

Две са формите, в които може да се прояви връзката между внезапното увреждане и изпълняваната по трудовото правоотношение работа: увреждането да е настъпило през време на работа и във връзка с работата или увреждането да е настъпило по повод на работата.

Изискването увреждането да е настъпило през време на работата означава то да е станало през работното време на работника или служителя. Това може да бъде както установеното по трудовото правоотношение редовно работно време, така и времето на полагане на извънреден труд (извънредно работно време) — то е все време, през което работникът или служителят е длъжен да извършва възложената му по трудовото правоотношение работа.

Условието увреждането да е настъпило във връзка с работата означава, че увреждането настъпва не само през време на работата, но и при непосредственото изпълнение на работата, при прилагането на работната сила към средствата за производство за осъществяване на трудовия процес — в процеса на полагане на живия труд. Връзката с работата е налице както при ефективното изпълнение на трудовата функция, така и на свързаните с нея предшестващи, съпътстващи и заключителни действия — подготвителни, спомагателни и заключителни работи.

Съдът намира извода на административния орган, че в конкретния казус не е налице функционална зависимост между изпълнението на трудовите функции и внезапното увреждане на пострадалия, за неправилен, предвид следното:

Няма спор между страните по следните факти - към 17.07.2024г. И. П. А. е работил по трудов договор с „Елитком 95“ ЕАД на длъжност „охранителен работник“, в обект „Б.“, [населено място]. По делото не е спорно, а и административният орган приема, че към деня на злополуката, пострадалото лице е осигурено за всички осигурени социални рискове, съгласно чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО (в т. ч. и трудова злополука), като работещо по трудов договор № 97/11.10.2018г. и е претърпяло увреждане на носа – частична травматична ампутация на палец на ръката – диагноза по М. S68.0., за което е уведомен представител на работодателя.

Не може да се възприеме за правилно схващането изложено в оспореното решение, че процесното увреждане е причинено вследствие на други обстоятелства несвързани с изпълнението на трудовите задължения на И. А., а именно – нерегламентиран и ненужен физически контакт с куче/кучетата на собственика на охранявания обект.

При тълкуването на нормата на чл. 55, ал. 1 и ал. 2 КСО настоящият състав намира, че след като е установено внезапно травматично увреждане на лицето, настъпило през време на работа и във връзка с работата или по повод на работата, което се дължи на пряко въздействие на целостта на човешкия организъм и/или на нормално протичащите биологични процеси в него, то без правно значение за квалифициране на злополуката като трудова е, дали тя е причинена от деликт, престъпление или друго неправомерно действие. Единственото изключение, което КСО предвижда, е по чл. 55, ал. 3 КСО, според който текст не е налице трудова злополука, когато пострадалият умишлено е увредил здравето си. (Решение № 676 от 23.01.2025 г. на ВАС по адм. д. № 8374/2024 г., VI о.), което не се твърди в случая нито от ответника по делото, нито от работодателя на пострадалото лице.

Наличието на твърдяното виновно поведение от страна на пострадалото осигурено лице – нерегламентиран контакт с куче/кучетата на собственика на охранявания обект, което е допринесло за вредоносния резултат, не дисквалифицира злополуката като трудова по смисъла на чл. 55, ал. 1 от КСО. Субективният фактор и елемент за трудовата злополука е от значение само при умишлено увреждане на здравето по чл. 55, ал. 3 от КСО, каквито данни не са представени нито в хода на производството по установяване и разследване на злополуката пред административния орган, нито при разглеждане на спора по административен ред.

Относно функционалната връзка между изпълнението на трудовите функции и увреждането, настоящата инстанция приема, че тя се изразява в това, че И. А. в изпълнение на регламентираните в длъжностната му характеристика задължения и приложения по делото план за охрана на обект „Б.“ – [населено място] (огледи и обходи на прилежащия район и сградите в него), посочени в Раздел В, т. 4.4 от същия, жалбоподателят е осъществил контакт с пуснатите от клетките кучета на собственика на охранявания обект, което е довело до злополуката, настъпила по време и във връзка с извършваната работа в интерес на предприятието.

Функционална връзка между настъпилото внезапно увреждане на здравето на пострадалия и извършваната работа се проявява в различни форми. Както бе посочено по-горе за да бъде определено като трудова злополука едно внезапно увреждане на здравето, то трябва да е станало през време и във връзка, или по повод на извършваната работа, вкл. и когато тя не се обхваща от трудовата функция, но е извършена в интерес на предприятието. В конкретния случай, от страна на пострадалото лице са извършвани действия, които може да се приеме, че са извън непосредственото изпълнение на трудовата му функция, но тези действия са били необходими за нейното изпълнение и за осъществяване на работния процес и изпълнение на възложените му, съгласно длъжностната характеристика, задължения по работа свързана с обслужване на клиентите в заведението - обстоятелства, осъществяващи хипотезата на настъпване на увреждането по повод извършваната работа. От друга страна, дори и да не бъде прието за категорично установено, че предприетите действия са били необходими за реализиране на работния процес, то безспорно от данните по делото е установено, че предприетите от пострадалото лице действия са в интерес на работодателя, тъй като чрез тях е целено запазване на обществения ред в

търговския обект. Дори и да липсва пряко или косвено изразена воля на работодателя за изпълнение на работата, щом тя е в негов интерес, изпълнението ѝ е релевантно за трудовата злополука. Злополуката е настъпила при наличието на двете обективни предпоставки от хипотезиса на материалноправната разпоредба на чл. 55, ал. 1 от КСО- на работното място през време и по повод на извършваната от пострадалия работа, както и в интерес на дружеството, в рамките на установеното работно време. (Решение № 3690 от 10.03.2020 г. на ВАС по адм. д. № 14407/2019 г., VI о.)

Следва да се посочи и че е налице функционална връзка между настъпилото увреждане на здравето и условията на труд, чиято безопасност е отговорност на работодателя.

По силата на Регламент (ЕС) № 349/2011 на Комисията от 11 април 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд по отношение на статистическите данни за трудовите злополуки е въведено определение, в съответствие с което "трудова злополука" означава краткотрайно събитие в процеса на работа, което води до физически или психически увреждания. Изразът "в процеса на работа" означава при извършването на трудова дейност или през времето, прекарвано на работното място.

В контекста на нормативното предписание, настоящият състав приема за неоснователни твърденията на ответника в оспореното решение, че за причинената телесна повреда на жалбоподателя А. липсва функционалната връзка между увреждането и изпълняваната работа. Установените факти сочат на изискуемата кумулативна наличност в хипотезата на чл. 55, ал. 1 КСО и квалифицират настъпилата злополука като трудова – налице е внезапно увреждане на здравето, довело до нетрудоспособност, пострадалият е бил осигурено за съответния риск лице, функционална зависимост между изпълнението на трудовите функции и увреждането, неблагоприятен резултат и причинно – следствена връзка.

Приложените по делото доказателства – болничен лист № Е. /22.07.24г., Епикриза от УМБАЛМ „Н.И.Пирогов“, клиника по хирургия на ръката, писмените обясненията на пострадалото лице и показанията от с.з. на 03.11.2025г. на св. Н. А. са достатъчни и позволяват да се направи извод, че е била налице временна неработоспособност.

Съдът намира, че в случая са налице всички елементи на посочения фактически състав. Безспорно е наличието на внезапно увреждане на здравето на жалбоподателя А., настъпило по време и по повод на извършваната от нея работа. Безспорно е, че уведеният попада в категорията на осигурени лица, конкретно – чл. 4, ал. 1, т. 1 от КСО – нает на работа, видно от трудовия договор. Трудовият характер на дадена злополука е обективно състояние, което е налице, когато са изпълнени всички елементи от фактическия състав на нормата на чл.55, ал.1 от КСО. Когато са налице всички елементи от състава на трудовата

злополука, такава не е налице само в случаите, когато пострадалият умишлено е увредил здравето си – аргумент от чл. 55, ал. 3, вр. ал. 1 и ал. 2 от КСО. Всеки един от тези елементи може да се доказва и в хода на административното производство, и в хода на съдебното производство, с допустимите доказателствени средства по АПК и специалните КСО и приложимите подзаконовни актове. В случая се установи съставът на чл. 55, ал. 1 от КСО и Директорът на НОИ - ТП С. град неправилно е приел, че не е налице трудова злополука и е потвърдил по жалба с вх. № 1012-21-98 от 29.01.2025г. от И. П. А. Разпореждане № 35814 от 10.10.2024г. на длъжностното лице по чл. 60, ал. 1 от КСО.

С оглед всичко изложено, съдът приема, че оспореното решение на директора на ТП на НОИ-С. град е незаконосъобразно и като такова следва да бъде отменено, а преписката следва да бъде върната на административния орган в ТП на НОИ-С. град за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

При този изход на спора и след направеното от страна на ответника възражение за прекомерност, на основание чл. 143, ал. 1 от АПК, вр. чл.8, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 09.07.2004г. за възнаграждения за адвокатска работа, на жалбоподателя следва да бъдат присъдени разноски в размер на 500 лева за адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на осн. чл. 172, ал. 2, предл. посл. Административен съд София – град, III отделение, 7-ми състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 1040-21-265/30.04.2025г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ) – С. град, с което е потвърдено Разпореждане № 35814 от 10.10.2024 г. на длъжностно лице по чл. 60. ат. 1 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/, с което неправилно не е прието за трудова злополука при условията на чл. 55, ал. 1 от КСО настъпилото на 17.07.2024г. внезапно увреждане на здравословното състояние на И. П. А..

ВРЪЩА преписката в ТП на НОИ-С. град за ново произнасяне при спазване на дадените в настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА ТП на НОИ-С. град да заплати на И. П. А., ЕГН [ЕГН], сумата от 500 /петстотин/ лева, представляваща разноски за адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в четиринадесетдневен срок от съобщаването на страните за неговото изготвяне.

СЪДИЯ:

